

Radu Filipescu, sub „protecția” Securității

Radu Filipescu a fost printre puținii condamnați pentru motive politice în România anilor '80. FOTO: Arhiva personală Radu Filipescu

În aprilie 1989, inginerul Radu Filipescu se trezea dimineața, mergea la locul de muncă din întreprinderea IEMI, se producea aparate pentru măsurări electronice, situată pe platforma Pipera, încheia orele de program la 15:30, juca tenis, repara motocicleta, încerca să confecționeze o antenă satelit, se uita la filmele ce „rulau” pe casete video schimbate între prieteni, seara asculta Europa Liberă, citea o carte. Toate acestea, sub supravegherea Securității. Cu șase ani în urmă, în luna aprilie, Radu Filipescu avusese și alt gen de preocupări, care l-au adus în atenția amintitei instituții: a făcut manifeste prin care chema oamenii la o demonstrație populară în Piața Palatului și le-a împărțit în

cutii poștale din mai multe cartiere bucureștene. Nimeni n-a răspuns invitației. În schimb, autorul ei a primit una de nerefuzat, la Direcția Cercetări Penale a Securității din Calea Rahovei.

A fost anchetat și condamnat la 10 ani închisoare pentru propagandă împotriva orândurii socialiste. În anii '80, cazurile de condamnări pentru motive politice au fost rare. După 1964, teoretic, în România oamenii nu mai intrau în temniță pentru motive politice. De regulă, în astfel de cazuri, prin felurite „artificii”, autoritățile inscenau un proces pentru fapte de drept comun - furt, trafic de valută, viol. Radu Filipescu a fost unul dintre puținii deținuți politici. A ispășit trei ani în diverse închisori, printre care și

la Aiud. De unde - după trei ani de detenție din cei 10 de condamnare - a fost, în 1986, eliberat.

Eliberat fără hârtii din închisoare

Protagonistul explică eliberarea înainte de termen prin presiunile făcute din exterior. Provenea dintr-o familie respectabilă. Tatăl lui, Zorel Filipescu, era un medic reputat din București, iar mama - nepoată mai îndepărtată a lui Petru Groza. Prin relațiile familiei, „cazul Filipescu” a fost mediatizat în Occident. Povestea a apărut în ziare din Vest, s-a vorbit despre ea la Europa Liberă, a intrat în atenția ONG-urilor care se ocupau cu drepturile omului. Motivația oficială

a eliberării, declară astăzi Radu Filipescu, a fost „caracterul umanist al orândurii socialiste”. „Mi-au spus că s-a luat de acasă ca să ne ducem la Rosemary în str. Câmpia Turzii. O nepotrivire de program, R. nu era acasă. După aia am aflat că ne așteptase cu o zi înainte, o incurcătură. Mi-a părut rău, m-am simțit foarte jenat. R. a vrut să-l întâlnească, l-am vorbit mult despre domnul Steinhardt, evreul trecut la ortodoxie, care

(Continuare în pag. a II-a)

CRONICA NEAGRĂ

BETIVUL MORT DE SETE, BĂUȚORUL DE BENZINĂ ȘI JANA BIȘNIȚĂREASA

În cele ce urmează vom afla că în orândurile comuniste nu se murea de foame, chiar dacă nu se găsea de mâncare, în schimb se murea de sete, deși de băut se cam găsea. Betivul Tudor a murit de sete în cârciuma Delta din Brăila, după cum citim în dosarul penal judecat în martie 1989. Se întâmplase în vara anului trecut, la sfârșitul orelor de program, când sudorii din port se duceau să-și stingă setea. Se așază cei trei oameni ai

muncii la masa de fier cu față de masă în carouri verzi, au dat de dușcă un rând de beri, a venit apoi rândul lui Marcel să dea un rând, s-a pus omul la bar, la coadă, că era ceva coadă la berea aceea cu guler nepermis de înalt, parcă era gulerul unui hidalgospaniol gulerul berii de butoi, ori cine o fi spălat butoiul a lăsat detergentul înăuntru...

Și cât creștea gulerul în halbă creștea și nerăbdarea consumato-

rilor, iar în fața lui Marcel s-a băgat ca neamul prost nea Ion, care credea că dacă e el consumator fidel la Delta e pe jumătate patron, și s-a înfipt în față întinzând halba că moare de sete, ia poftim la coadă jumăne, că noi nu suntem aici glugi de coceni. Grăbitul s-a mănânat auzindu-se interperlat, cum adică ăla nu auzise de Ion al țapului, consumator frunțas în întrecerea socialistă și a dat să-i dea cu halba-n cap nerușinatului spu-

nându-i de mamă și de morți, da s-a răzgândit, a lăsat halba deoaparte și a întins mâna după o furcă de bicicletă, dar n-a mai apucat să-l altoiască pe Marcel cu furca, pentru că și-a luat un pumn în cap. Norocul betivului avea să-l parasească de altă dată pe Ion al țapului, că din pumnul ăla a dat cu capul de ciment și nici c-a mai mișcat.

(Continuare în pag. a III-a)

Mr. Stanesau

Mărirea și decăderea omagiilor către partid

În 1989, textele omagiale dedicate Elenei și lui Nicolae Ceaușescu, semnate de oameni ai muncii „din toate domeniile de activitate” erau un calvar pentru redacții. Secția de presă a CC, care superviza ziarele centrale (ziarele județene erau cenzurate pe plan local), cerea după fiecare cuvântare (și anul '89 a fost cel mai plin) veșnicile texte ce mimau iubirea nețărmurită, adeviziunea, interesul maxim, entuziasmul, texte pe care activiștii le citeau de frica vreunei șopârle. Căutam cu „oameni ai muncii de la orașe și sate”, eroi ai muncii socialiste, ingineri, profesori, colegi academicieni, poeți care să semneze, ca în fiecare an, articole înălțătoare, ode. Greutatea nu era să-i găsești, ci să descoperi nume noi.

În 1989 nu mai voia nimeni... De unde până atunci era bătaie pe „locuri”, acum, în împrejurările unei lehamite generale, se dăduseră toți la fund.

Câteva cuvinte despre panegiricele închinat lui Ceaușescu. Istoria acestui tip de articole simple ca tehnologie debutase după cele-

brul miting din 21 august 1968, când intraseră sovieticii și celălalte țări socialiste în Cehoslovacia. Cuvântarea lui Ceaușescu „a descătușat energiile”. A înflăcărat națiunea, mai ales pe numeroșii fideli ai Vocii Americii și Europei Libere, și a dat curaj celor care credeau că tânărul secretar general o va lăsa mai moale cu comunismul. Bătrânii erau cei mai entuziaști: comunismul li se părea pe ducă. Mai ales că după moartea lui Dej fuseseră goltite pușcăriile de „politici”. Ne alintam cu o „vară” la București asemenea Primăverii de la Praga. Se traduceau cărți la care nu te așteptai, veniseră și filme ca lumea, teatrele montau piesele unor autori până atunci interziși. Nu se vorbea în șoaptă, se scria mai liber, în ziare se ataca teme tabu. Starea de spirit a populației s-a transformat spectaculos. Strada se colorase, oamenii își ridicaseră capetele, dintr-o dată Bucureștiul nu mai era gri. Lângă librăria Cărturești de azi (Pictor Verona) era un magazin de Difuzarea presei, unde la cinci dimineața se formau cozi la ziarele franțuzești Le Monde

și Le Figaro, la Pif Gadget (deși era scos de un ziar comunist, L'Humanité), și uneori la ziare englezești sau italienești. Divertismentul la televiziune era deja european grație în bună măsură lui Tudor Vornicu, numit director de programe după cinci ani de Paris, unde fusese corpondent Agerpres. Locuiau în Cotroceni, iar a doua zi după cuvântarea contra intervenției în Cehoslovacia, cineva scrisese mare, cu negru, pe peretele unui bloc de la poalele Academiei Militare, colț cu Carol Davila, „Să plece rușii acasă!”. Ședințele din întreprinderi deveniseră formale, secretarii de partid nu mai aveau autoritate. Incepea să dispare frica. Umbra chiar zvonul că ședințele de partid se vor desfășura, și pentru că astea trebuiau să aibă un nume, vorba poetului, li s-a zis Ceaușescu. Secretarul general avea o cotă extraordinară.

Pe fondul acestui început de fericire s-a născut cultul personalității, ce se înalță ca zmeul. În ziare, metaforele o luau razna, frazele se lungiseră, se înmulțiseră adjectivele. Era un adevărat concurs. Campionul

JURNALUL ZILEI

În presa zilei, titlurile mari „bat” către sectorul agricol. Pe 10 aprilie s-a planificat încheierea însămânțării de primăvară. Aceleași indemnuri și lozinci adresate agricultorilor de încadrare în grafice funcționau și pentru constructorii de la metrou. La externe erau „demascate” experimentele nucleare din Pacific.

Planul contra naturii

Vremea va continua să se răcească, îndeosebi în sudul țării, anunța rubrica meteo. Vor cădea precipitații, mai ales sub formă de ploaie. Astfel că agricultorii erau îndemnați să profite de timpul încă favorabil, grăbind ritmul însămân-

țării. „Este nevoie ca peste tot să se muncească cu spirit de răspundere, să se întoneze o disciplină și ordine desăvârșite în vederea realizării principalului obiectiv pe ogoare, și anume, finalizarea însămânțării până la 10 aprilie”, scrie Scînteia.

Mai sunt încă 3 milioane de hectare de însămânțat! Plouă, ningea ori fulgeră - planul rămânea neschimbat.

Iugoslavi la București

Nicolae Ceaușescu a primit la București vizita președintelui Consiliului Uniunii Sindicatelor din RSF Iugoslavia, Marian Orojen. După „salutări călduroase și cele mai bune urări” s-au purtat discuții nu

despre sindicate, ci pe teme generale și vagi precum cooperarea și prietenia dintre cele două popoare ori dezarmarea nucleară. Într-un final „a fost reliefat rolul important ce revine sindicatelor în mobilizarea mai puternică a capacităților creatoare ale oamenilor muncii în îndeplinirea planurilor și programelor de dezvoltare economică, în transpunerea în viață a obiectivelor construcției socialiste în cele două țări”. Au fost prezenți și Miș Dobrescu, președintele Consiliului Central al Uniunii Sindicatelor din România, și ambasadorul Iugoslaviei la București, Boro Denkov.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Antrenament la Clubul Sportiv Școlar nr. 5

Miercuri. Zi de antrenament. Azi vin părintii să ne vadă cum jucăm baschet. Pe tema asta, sunt timorată. Maică-mea e riguroasă ca un ofițer SS și face glume cinice pe seama mea în prezența celorlalte mame. Măcar, dac-ar face-o între pereții casei, să nu mai știe nimeni că „alerg parcă sunt un cocostărc”, da', ce-i drept, parcă să zic că n-are nici o vrajă dacă știu numai eu chestia asta. Vin repede de la școală, toc, poc, imi fac echipamentul și, cu pașii mei de cocostărc, mă grăbesc spre sala de sport. E acolo o fată, Andreea, care e foarte bună. Mi-e teamă c-o să monopolizeze mingea, ca de obicei, și că eu n-o s-apuc să ating mingea aia nici măcar o dată. Aleargă

extraordinar de repede și sare parc-ar fi libelulă. Cine zicea că înălțimea e un mare avantaj în baschet nu știa ce zice. Că d-aia m-a și luat la baschet, că, vezi Doamne, sunt înaltă și pot să fac performanță. Performanță în prostie, poate. Performanță în incompetență, nicidecum în sport. Abia mă rugasem de taică-miu să mă lase la baschet, după ce mi-am dat degetul peste cap la volei. Imi pusese una un capac de zic mersi c-am scăpat doar cu degetul dat peste cap.

O năroadă de doi lei, un cocostărc cocoșat și complexat, asta sunt. Și d-asta mi-e teamă de mama, pentru că, dac-o să vadă că nu ating și eu mingea aia măcar o dată, de două ori

(darămite să mai arunc la coș), gata, s-a terminat cu baschetul. Chiar dacă nu sunt deloc bună la baschet, mă încapățenez să continui. Am un echipament incropit după cum urmează: tricou culoare roșie și pantaloni scurți culoare ce-avem-prin-casă, că ne recunoaștem coechipierii după culoarea tricoului, nu după altceva. Eu mai am o problemă, că nu-mi cunosc toate colegile. O teamă în plus: să nu care cumva să dau vreo pasă adversarului. Doamne, cine m-a pus să mă duc la baschet? Acum, că tot am intrat în horă, tre' să joc, sau cum e expresia aia.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALE PERSONALE

3 APRILIE

A murit N. Steinhardt. Cineva m-a sunat și m-a anunțat. Hotărâm să mergem la Rohia. Merg și conu' Alecu, cu Toader. Trenul de noapte. Au mai fost Șora și Sorin D. (...) Îl văzusem pe N.S. ultima dată în iarnă. L-am luat de acasă ca să ne ducem la Rosemary în str. Câmpia Turzii. O nepotrivire de program, R. nu era acasă. După aia am aflat că ne așteptase cu o zi înainte, o incurcătură. Mi-a părut rău, m-am simțit foarte jenat. R. a vrut să-l întâlnească, l-am vorbit mult despre domnul Steinhardt, evreul trecut la ortodoxie, care

trăiește într-o mănăstire din nord. M-a întrebat astfel de mai multe ori despre el, a auzit în oraș vorbindu-se despre el. Întâlnire ratată. Era frig, era îmbrăcat într-un palton subțire, bătea vântul. Ne-am plimbat pe Kiseleff, încercând în răstimpuri soneria. Fără rezultat. Mi-a vorbit despre învierea lui Lazăr. Poate că a fost mai bine că n-am găsit-o pe R. L-am condus apoi la metrou, când a obosit și l-a ajuns frigul. M-am oferit să-l duc acasă. „Frate Stelian, nu e nevoie”. L-am privit coborând scările. A fost ultima dată când l-am văzut viu. Îl știu cam din '83, când i-am dat „Luxul melancoliei”. Nu l-a plăcut cine știe ce, am impresia. O singură dată am discutat despre roman, mai târziu.

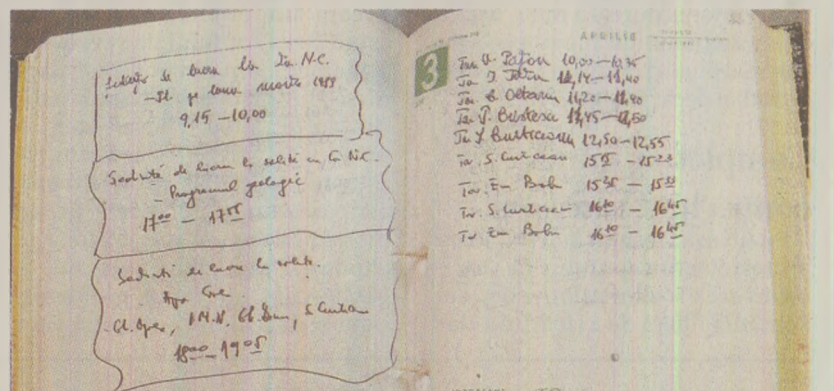
N.S. m-a ajutat mult. Când scriam „După asaltul cerului”. M-a încurajat să nu cedez, să mă țin bine. L-am cunoscut la un vernisaj. M-a primit adesea în mica lui garsonieră din spatele casei Șutu. Amestecul de umilință și veselie. Era și mai umil, și mai vesel decât sunt eu. Și extrem de iute în mișcări. Numai când a căzut bolnav, acum o vreme, când l-am și vizitat la Spitalul Grivița, a stat mai liniștit în pat. Suferea de stomac. Ținea un regim sever. Mi-a povestit multe despre închisoare, despre jurnalul lui confiscat. Ar fi dat orice să-l vadă publicat. O versiune i-au confiscat-o. L-a rescris.

(Continuare în pag. a II-a)

Agenda Elenei Ceaușescu

Săptămâna de lucru a Elenei Ceaușescu a început cu o ședință între orele 9:15 și 10:00. În Cabinetul 1 („La tov.N.C.”) s-a dezbătut planul pe luna martie a anului în curs. Dacă asemenea ședințe erau firești la nivelul de firmă, instituție sau concern, în intrunirile prezidate de Nicolae Ceaușescu se plănuiu, decideau, tăiau și măsurau toate câte se făceau într-o țară. De la surburii la case de cultură, de la brânză la copii. El se simțea și se comporta ca și cum ar fi fost „patronul” României (după cum va observa mult mai târziu șeful Cancelariei CC al PCR, Silviu Curticeanu).

Imediat după ședința din dimineața de luni, 3 aprilie 1989, a fost chemat la Cabinetul 2 Ion Pătan, numit din 28 martie ministru al Finanțelor. Pătan fusese „la bază” contabil la o școală din Alba-Iulia. După diverse funcții în „nomenclatura 2” (administrative și economice) fusese trimis în diplomație. Ambasador la Praga (1987-1989), fusese rechemat din post cu două zile înainte de a deveni ultimul ministru comunist al Finanțelor din România.

După Pătan au fost chemați ministrul de Externe, Ion Totu, apoi secretarul CC cu propagandă, Constantin Olteanu.

Mai bine de o oră, Elena Ceaușescu s-a întreținut și în acea zi cu Poliana Cristescu (11:45 - 12:50). Pentru cinci minute l-a chemat pe Silviu Curticeanu după care a plecat la masă.

Între 15:15 și ședința următoare au fost chemați de două ori, alternativ, Curticeanu și Bobu.

O a doua ședință a zilei („la săliță cu tov.N.C.”) s-a ținut între orele 17:00 și

17:55 pe tema programului geologic. Și ultima ședință din zi (18:00 - 19:05) despre „apa grea” la care Nicolae Ceaușescu nu a mai fost prezent. Să-i fi lăsat cu bună știință soarta să-i prezideze pe „colegii” oameni de știință, împreună cu responsabilii programului nuclear? Ori pur și simplu se simțea deja rău? Căci a doua zi, omul care se înzestrase cu toate funcțiile de vârf din țară va stârni mari agitații și emoții printre doctorii care se ocupau de sănătatea sa.

Lavinia BETEA

CALENDAR

3 aprilie (Luni)
Soarele a răsărit la 6:53, a apus la 19:45
Luna a răsărit la 5:27, a apus la 16:30
Sărbătoare creștină:
Cuviosul Nichita Mărturisitorul; Sfântul Mucenic Elpidifor

S-a întâmplat la 3 aprilie 1989

● Premierul consiliului de stat al RP Chineze, Li Peng, l-a primit pe ministrul de externe al Noii Zeelande, Russell Marshall, aflat în vizită oficială la Beijing. Au fost abordate aspecte ale relațiilor bilaterale, precum și unele probleme internaționale
● La Singapore au început lucrările conferinței regionale pe problemele deșeurilor industriale periculoase. La reuniune participau reprezentanții a 20 de țări din bazinul Asiei și Oceanului Pacific și ai Programului ONU pentru mediul înconjurător (UNEP).
Ramona VINTILĂ

RADU FILIPESCU, SUB „PROTECTIA” SECURITĂȚII

(Urmare din pag. 1)

După eliberarea din inchiisoare, Radu Filipescu a încercat să se angajeze din nou la „Automatica”, unde lucrase înainte de arestare, dar n-a mai fost primit. „Am căutat în altă parte, n-am reușit. Tatăl meu îl operase pe directorul de la o întreprindere, IEMI se numea, care avusese un accident foarte grav și fusese internat la Spitalul de Urgență timp de o lună. Tata l-a întrebat, a spus că încearcă. Mă duceam la el, el mă trimitea la șeful de personal și șeful de personal dispărea, nu era de găsit în fabrică. Și atunci m-am dus la Secția Cercetări Penale, cei care mă arestaseră, și le-am spus că trebuie să lucrez, pentru că altfel mă apuc să fac prostii. La un moment dat, îmi propuseseră ceva la Întreprinderea 23 August, dar am refuzat. Am spus că eu trebuie să-mi văd de meserie, am terminat Electronică, nu aveam nici o legătură cu 23 August. Până la urmă, după mai multe încercări, mi-au permis să mă angajez la IEMI.”

Întâmplări cu securiști

În 1989, își amintește Radu Filipescu, viața se scurgea monotona. După eliberarea din inchiisoare a fost permanent urmărit de Securitate. Din experiența supravegherii permanente, Radu Filipescu își amintește și episoade amuzante. „Erau trei mașini după mine, aveam o culoare banală, să nu atragă atenția, dar mașinile Securității erau cunoscute. Stăteau la poarta fabricii opt-nouă ore, cât stăteau și eu la serviciu. Una dintre urmăritoare era o femeie și, cât aștepta, croșeta. Toți ăia din fabrică se duceau sus și o urmăreau, făceau un haz pe chestia asta!!! Altă întâmplare... țin minte că mergeam pe stradă, era un eveniment, ceva mai deosebit în orice caz, că magazinele - goale de obicei, se umpluseră, ca prin farmec, de roșii și salată verde. Am intrat în magazin, am simțit că e cineva în spate și din reflex am ținut ușa. Când m-am întors, am văzut că era chiar securistul care mă urmărea și i-am zis: «Ia uite, măi, am ajuns să-ți țin și ușa!» În vremea aceea, mergeam la tenis. Urmăritorii, și ei, după mine, și pe pliciteșii îngrozitori, un meci de tenis durează mult. Așa că la un moment dat mi-au zis: «Nu vrei mai bine să mergem la un meci de fotbal decât la tenis?»».

Complot, în gând,

contra lui Ceaușescu

Cu un așa trecut și sub impresia protestelor începutului de '89 - încercarea ziaristilor de la România liberă de a tipări un ziar

Grăție eforturilor tatălui său, Zorei Filipescu (foto), și a altor membri ai familiei, „cazul Radu Filipescu” a fost intens mediatizat în Occident

FOTO: Arhiva personală Radu Filipescu

clandestin, „scrisoarea celor șase”, interviul lui Mircea Dinescu publicat în Liberation - n-a fost tentat Radu Filipescu să încerce din nou, sau măcar să se alăture într-un fel sau altul, protestatarilor? „Erau tatonările astea pe care le făceam, dar ceva concret și efectiv n-am făcut. Fiind urmărit, nu prea aveai ce să faci. Există oricum riscul să o pățești și fără să faci ceva. La un moment dat, mi-a trecut prin cap să fac un atentat la viața lui Ceaușescu. Pe jumătate serios, pe jumătate ca o perspectivă, a existat preocuparea să o fac. Mi-am dat seama că nu se poate să protestezi față de regim prin metode democratice, cum mai încercasem până atunci, răspândind manifeste prin care chemam oamenii la miting. Aveam un prieten pasionat de arme, avea tot felul de reviste cu armament. Am discutat cu el dacă nu se putea face o armă artizanală. Am vorbit și cu cineva, dacă ne poate face rost de una, și am tot așteptat. Nu ne-a făcut. Era o preocupare, un gând. Poate la un moment dat o pui și-n practică, te gândești, dar, dacă nici nu te gândești și nu-ți pui problema, sigur nu faci nimic. Tu încerci, dacă

cumva faci rost de armă, te gândești dacă ai și un loc unde poți să o probezi, să faci niște teste. Unde poți să încerci o armă, că peste tot era supraveghere. Ideea cea mai bună era pe marginea Autostrăzii București-Pitești, pentru că era trafic mare, circula, puteai să pleci repede, nu în locuri pustii, nu pe la munte. Supravegherea locului, noi aveam o casă la Snagov, unde locuia și Ceaușescu. Era o preocupare pe care... la un moment dat, cine știe dacă ar fi putut să avanseze sau nu. Nu aveai foarte multe lucruri pe care să le faci.

Din categoria tatonărilor - tata s-a întâlnit cu Doina Cornea, a fost la Ana Blandiana și Romulus Rusan, s-a dus la ei și au vorbit. Ziua de naștere a Anei Blandiana era 23-24 martie, la fel ca și a tatălui meu. Cu ziaristii de la România liberă s-a aflat la nivel de zvon. Tatăl meu a aflat de un prieten că soția lui Uncu era profesoară la o școală, a vorbit cu copiii, a așteptat la intrarea în școală și, când a ieșit doamna Uncu, a vorbit cu ea. S-a recomandat, s-a văzut și cu soția lui Creangă și cu cea a lui Băcanu. Tata a scris o scrisoare, mama a bătut-o

la mașină. Aveam o legătură cu o doamnă care lucra la Amnesty International și la Ambasada Germaniei. Părinții mei se întâlneau cu ea târziu, pe străzile din jurul casei, ei i-au dat scrisoarea și așa a ajuns ea la Europa Liberă. Era semnată „un grup de ziaristi”, făcea radiografia situației și cerea susținerea ziaristilor în străinătate. Europa Liberă a dat-o pe post. Când s-a difuzat, era și fratele meu acasă, care locuia în străinătate. Am ascultat cu toții transmisia și, la sfârșit, tata a întrebat: «Ei, cum îți place?». Fratele meu i-a răspuns: «Ei, vezi ce înseamnă condei de ziarist...» Dintre veteranii partidului, precum cei care au semnat „scrisoarea celor șase”, tot tatăl meu se știa cu Maurer - bunicul meu patern fusese avocat la Sighișoara, pe timpul când Maurer era judecător tot acolo. A încercat să îl convingă să facă un gest public împotriva lui Ceaușescu, altfel, în particular, era foarte slobod la gură. N-a reușit.

De ce nu s-au coalizat toți aceștia într-un protest de anvergură la adresa regimului, poate cu sorți mai mari de izbândă decât niște încercări izolate?

„A lipsit ideea de promovare a unei imagini de solidaritate, crede Radu Filipescu. Dar, cu toate acestea, exista solidaritatea între noi. Oamenii te salutau pe stradă, simțeau susținerea. Când am fost arestat, tata, când mergea la congrese de medicină, la el se făcea coadă, deși mai erau și alți medici. De fapt, mesajul era de solidaritate. Aveam o motocicletă pe care o reparam pe stradă și se strângea lumea în jurul meu. Ca imagine, a lipsit un astfel de mesaj, de structură comună. Metodele de șicanare erau la un nivel la care nu că renunțai, dar aveai o senzație de inutilitate față de un adversar care nu dă dovadă de nici un fair-play, care nu respectă nici un fel de reguli democratice.

Din când în când, Europa Liberă mai prezenta câte un eveniment ce se întâmpla într-o parte sau alta, dar nu era ceva care să se cumuleze ca o presiune împotriva lui Ceaușescu.”

În prezent, Radu Filipescu este președintele Grupului pentru Dialog Social. Dosarul întocmit de Securitate pe numele său n-a fost publicat încă.

Cristina DIAC

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

La Rohia am intrat deodată în altă atmosferă, în altă civilizație și în alt fel. Venit din București putrefacți. Mână-tirea izolată, închisă într-o pădure. Loc bine ales. Vizitam biblioteca de care s-a ocupat N.S. Unde-i plăcea să stea. Lucra se o pună la punct. Și peste tot, după colțuri, figuri necunoscute, dar a căror identitate nu e greu de ghicit. Seamănă toți. Alte uniforme sunt ale călugărilor. (...)

Stelian Tănase, Acasă se vorbește în șoaptă. Dosar & jurnal din anii târzii ai dictaturii, București, Compania, 2002, p. 78-80

N-am mai putut dormi. Trebuia să fac o plimbare. Dumnealor se simt bine, încep săptămâna cu dragoste de școală și de patrie. Nu vreau să arăt nedormit, recompensez printr-o vioiciune care acoperă, cred că bine, starea. Mă ajută și vârsta. Așa că șase ore se scurg anevoie, dar cu victorii pe toată linia trasată... Iau cărțile de la bibliotecă, am rămas lefter, așa că Borza și Andrei achită nota la „Prispa înaltă”. Aș vrea să pot prinde măcar o oră de somn după-amiază, nu se poate așa că mă dedau tot la lucruri ușoare și pline de învățăminte: reviste literare și Radioul. N. Manolescu scrie despre „răspunsurile criticii” la „întrebările poeziei”. Între „prahoveni: Eugen Simion despre Ion Stratan („Sprijinit pe porțile Orientului”), Mircea Anghelescu își aduce aminte de Alecu Russo (născut în 1819, 170 de ani)... Englezii cer să i se retragă toate titlurile, insigne, onorurile Geniului carpatin. De ce i le-au dat? Ce s-a așa incuțaii urmașii lui Shakespeare? Demolările continuă, alarma sporește. Analiza, cea mai completă de până acum, a lui Mark Almond va continua în șase emisiuni. În Albania, zice el, e mai bine

decât la noi. Piticul uriaș continuă să provoace enorme primejdii, aducând țara în sapă de lemn. Guvernare prin „metoda dictaturii”. România ar fi la nivelul Etiopiei, iar Eroul de teapa lui Pol Pot. Pe de o parte, monstru și tiran, pe de altă parte, erou și geniu. Unii vorbesc de „cel mai represiv regim”, alții, românași (!) de „epoca de aur”, „epoca lumină”, „treptele cele mai înalte ale civilizației”. Nici un fel de iluzii să nu ne facem, zice Mark Almond. Chiar așa? Descurajant!

C. Trandafir, Jurnal în curs de apariție la Editura Libra

Telefon Corina, de dimineață, ieri a sosit Michael și totul e ok. Ningea la Bonn, trist, peste pomii și arbuștii înfloriți. Toată iarna n-a nins, și tocmai acum... Vreme extrem de capricioasă. - Vizita lui Aurel, întors de la București. Atmosfera e apatică, la Casa suspiciunea e generală. El, sansă să obțină o bursă Fulbright. Îmi cere o recomandare pentru asta. - După-masă, vine Tomuș, extrem de bolnav, slăbit, încovoaiat de spate. Nu se poate hrăni, e disperat, acum se internează din nou la Medicală III, pentru noi investigații. De doi ani și mai bine, medicii îl investighează și nu dau de un diagnostic bun. Cu toată starea lui rea, face planuri, iar rădăcina lui a rămas intactă: mi-l ponegrește pe Deșliu, care ar fi un profitor și un escroc, iar Mircea Dinescu zice că nu e decât un „golan” în căutare de publicitate, având spatele asigurat de KGB. Firește, la noi nimeni nu poate face un act de curaj, căci imediat e taxat ori de nebul, ori de escroc, ori de vânzător de reclamă ieftină și, mai nou, de „agent sovietic! Numai buna-credință a gestului nu se pune. Suntem un popor de cărtitori și care caută cu orice preț să-și justifice lașitățile.

Mircea Zăciu, Jurnal IV, București, Editura Albatros, 1998, p. 435

DIN ARHIVELE SECURITĂȚII

Familia lui Dumitru Iuga, sub „lupa” Miliției

Ministerul de Interne
Directoratul Județean Vâlcea
Nr. 113/001243 din 11 martie 1989
Strict secret
Departamentul Securității Statului.
Direcția I

La ordinul dv. nr. 112/BA/B/0055280 din 14.II.1989, privind pe numitul Iuga Dumitru, născut la 21.04.1942 în comuna Mateești, județul Vâlcea, raportăm următoarele: Din investigațiile efectuate a rezultat că, în comuna Mateești, unde posedă o casă proprietate personală, nu a mai fost văzut din anul 1973. Numitul este de profesie tehnician și a lucrat la Radio-televizunea română în București, este căsătorit, are 2 copii. Are domiciliul stabil în București, Bdul Bucureștii Noi nr. 58. În perioada cât a locuit în comuna natală, a avut o comportare necorespunzătoare în familie și societate, fiind o fire recalcitrantă, fapt ce a făcut să nu aibă relații apropiate. Are 4 frați, și anume:

- Iuga Gheorghe, născut în anul 1922 în comuna Berbești, jud. Vâlcea, căsătorit, nu are copii, muncitor la Ocolul Silvic Baia de Criș, cu domiciliul în comuna Vața de Jos, satul Văișoru, județul Hunedoara;
- Iuga Tudor - născut la 17.03.1932 în

comuna Berbești, fost ofițer în cadrul MAPN, în prezent membru CAP, neincadrat politic, căsătorit, are un copil, necunoscut cu antecedente politice și-au penale, cu domiciliul în comuna Mateești, jud. Vâlcea. Este cunoscut cu o bună comportare în familie și societate, nu are vicii sau pasiuni care să-l compromită, nu face parte din culte sau secte religioase. Nu se află în bune relații cu fratele său Dumitru, care este considerat un negat al familiei din cauza comportării necorespunzătoare. Iuga Tudor a fost (indescifrabil) și încadrat corespunzător cu rețeaua informativă existentă în legătură subofierilor de la postul de Miliție Mateești și a ofițerului coordonator.

- Iuga Gavrilă, născut în anul 1937 în comuna Berbești, de profesie conducător auto la ICP-Lizeanu, căsătorit, are un copil domiciliat în București, Str. Mr. Băcilă Vasile nr. 3, Sector 1.
- Iuga Ion - decedat în anul 1984. Nu au rezultat alte date de interes operativ
- Șeful Securității: Lt. col. Cioană Gheorghe
- Șeful serviciului: Cpt. Ceașu Ion
- Extras din dosarul de urmărire informativă a lui Dumitru Iuga, provenit din arhiva CNSAS

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

Metrou dedicat lui 23 august

Sub titlul „Metroul - obiectiv de o deosebită însemnătate economică și socială”, România liberă anunța că lucrările de pe magistrala a III-a avansau rapid. De la inaugurarea sa din 1979, „marele bulevard subteran al Capitalei” ajunsese, în 1989, la peste 50 de kilometri de linie dublă, ce străbăteau Bucureștiul. Vizitele dese ale secretarului general al PCR pe șantier au grăbit, cu siguranță, lucrarea. „Oriunde te-ai opri, indiferent dacă este vorba despre construcții de tuneluri sau despre cele care execută viitoarele stații, cotidian se consemnează fapte exemplare de muncă”, punctează jurnalistul.

În ritmul stabilit, magistrala va fi dată în exploatare la 23 august 1989, cu două luni mai devreme față de planul inițial.

De 40 de ani - tot înainte!

Se sărbătoreau în aprilie 40 de ani de la crearea Organizației Pionierilor. De patru decenii, toți copiii care intrau în clasa a II-a primeau într-un cadru festiv cravata roșie. În „Epoca Ceaușescu” se făcuseră schimbări politice chiar și aici. Cravata roșie se împodobise pe margine cu tricolor, ca să fie altfel decât cea sovietică, de unde fusese imprumutată. Iar pionierii aveau deja experiență politică - fuseseră înainte „șoimi ai patriei”! Când rosteau „jurământul” - „Mă angajez să-mi iubesc patria, să învăț bine, să fiu harnic și disciplinat, să cinstesc cravata roșie cu tricolor” - „aveau la bază vechime” de șoim!

Casă de modă pentru copii

După restaurarea arhitectonică, Pasajul Villa Cross și-a recăpătat funcționalitățile lui comerciale tradiționale. Noutatea primăverii 1989 a fost inaugurarea casei de modă pentru copii a Cooperativei „Sporul”. Șefa de unitate, Ana Mihaela Șută, împreună cu cinci lucrători comerciali, îndruma gustul „în materie de vestimentație a vârstelor cu pantaloni scurți, cum spune «un capitol de educație estetică puțin luat în seamă, deși are un rol deosebit în dezvoltarea simțului pentru frumos, pentru ordine, pentru armonie, trăsături care se vor resimți în întregul comportament al copiilor și, mai târziu, ca adulți».”

Mari și mici aveau de ce se bucu-

ra! Nu orice părinți vor fi venit însă la casa de modă cu micuții lor.

Forța... inițiativei cetățenești

Conform Informației Bucureștiului, Întreprinderea de Transport avea să efectueze „lucrări de insonorizare” a liniei de tramvai de pe Strada Theodor Aman. Decizia a fost luată, reiese din ziar, deoarece „simplu cetățean” Constantin Bărbulescu, locatar pe acea stradă, la numărul 15, făcuse următoarea sesizare: „Înmulțindu-se numărul tramvaielor care circula pe strada noastră, a crescut intensitatea zgomotului. Iată motivul pentru care mă adresez cu propunerea ca ITB să găsească remedii menite să ducă la reducerea

poluării sonore”. În consecință, o echipă a centrului sanitaro-antiepideemic efectuase măsurători în zonă, confirmând numărul mare de decibeli emis de tramvaiele din zonă.

Anna Frank și cinematografia olandeză

Pe baza relatărilor a șapte supra-viețuitori, regizorul olandez Willy Lindwer a realizat filmul „Ultimele șapte luni ale Annei Frank”. Miezul povestirii este constituit din evenimentele petrecute după intreruperea bruscă a jurnalului eroinei, o dată cu arestarea familiei Frank de către naștiți. Filmul lui Lindwer „a primit în SUA un prestigios premiu cinematografic, fiind considerat drept unul dintre cele mai bune documentare ale anului trecut”.

Scandal în Franța

Un scandal de presă izbucnit în Franța a fost repede preluat și în oficiul FDUS, România liberă. Potrivit surselor, oficialii francezi dezvăluiseră recent că Parisul testase în secret, timp de 20 de ani, arme nucleare în atolul polinezian Mururoa din Oceanul Pacific. Prilej pentru gazetarii români de a evoca politica pacifistă a lui Nicolae Ceaușescu. „Cot la cot” cu țările amenințate din apropierea atolului (Australia și Noua Zeelandă), Bucureștiul a protestat în cadrul ONU pentru „încheierea imediată a unui tratat privind interzicerea definitivă a tuturor testelor nucleare în orice mediu”.

Alexandra ZOTTA

În aprilie 1989, Organizația Pionierilor a sărbătorit patru decenii de la înființare. FOTO: Arhiva Palatului Copiilor

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Antrenament la Clubul Sportiv Școlar nr. 5

(Urmare din pag. 1)

După încălzire, se fac echipele. Ah, să nu uit, să țin minte! Noroc că știu cum arată culoarea roșie, bine că nu sunt daltonistă, Doamnă, ce bine că disting culorile, coechipierile sigur n-am cum să le incur. Andreea e din echipa adversă. E clar. Pot să pun pariu că-mi pune asta la capace de nu mă văd, cât sunt eu de cal. Vai de capul meu!

Mama. Mă privește cu o privire reticent analizoare. Știu că se gândește că n-am ce căuta în sala de baschet, sunt sigură. Adevărul e că eu însămi mă simt anacronică în sala aia, dar mie-mi place să fac baschet, chiar dacă ceea ce fac eu nu se numește baschet, nu contează, tot antrenament e și ăla. Antrenoarea: nu uitați... Îndoi și mă ridic”. Să nu uit, să nu uit. Se fluieră, când mingea e la un capăt al sălii de sport, eu sunt cu siguranță la celălalt. Maică-mea mi-a pus din prima diagnosticul. Alerg ca disperată de la un capăt la altul al sălii de sport. Măcar o singură dată dacă aș reuși să ating mingea aia! En-passant mămăn, îi surprind o privire batjocoritor-

dezamăgită. E nemiloasă. Ii fac semn din cap că să stea puțîn, să-mi intru eu în formă, să vezi ce-i plesnesc pe toți. Mă remon-tez. Reușesc să mă întimplu (sic!) în același spațiu cu mingea. Pentru mine, asta e un formidabil progres. Așa mai zic și eu, așa mai vin de-acasă. E o treabă să fii în același loc cu mingea la un joc de baschet. E o fată care am văzut că „ține la mine”, adică mă blochează. Mi-am dat seama de asta pentru că am o inteligență acută. Ha! O ține tu la mine, da' eu nu mă las. Trebuie să mă gândeșc și eu la cine să țin, că aia pe care mi-a dat-o antrenoarea e prea zvrălugă pentru mine, aleargă prea repede, nu pot să țin la ea, trebuie să țin la altcineva. Maică-mea se abține să nu rădă. O văd, îmi dau seama de starea ei de spirit și chestia asta mă descur-mingea? I-o dau, na! Să se spele cu ea pe cap. N-apuc să clipeșc că mingea e în coș. Un coș frumos, de trei puncte, d-ăla care nu atinge marginea. Frumos de tot, n-am ce spune, dar eu am dat toată sala pe spate de răs. Pază. Oare o să mă mai lase la baschet?

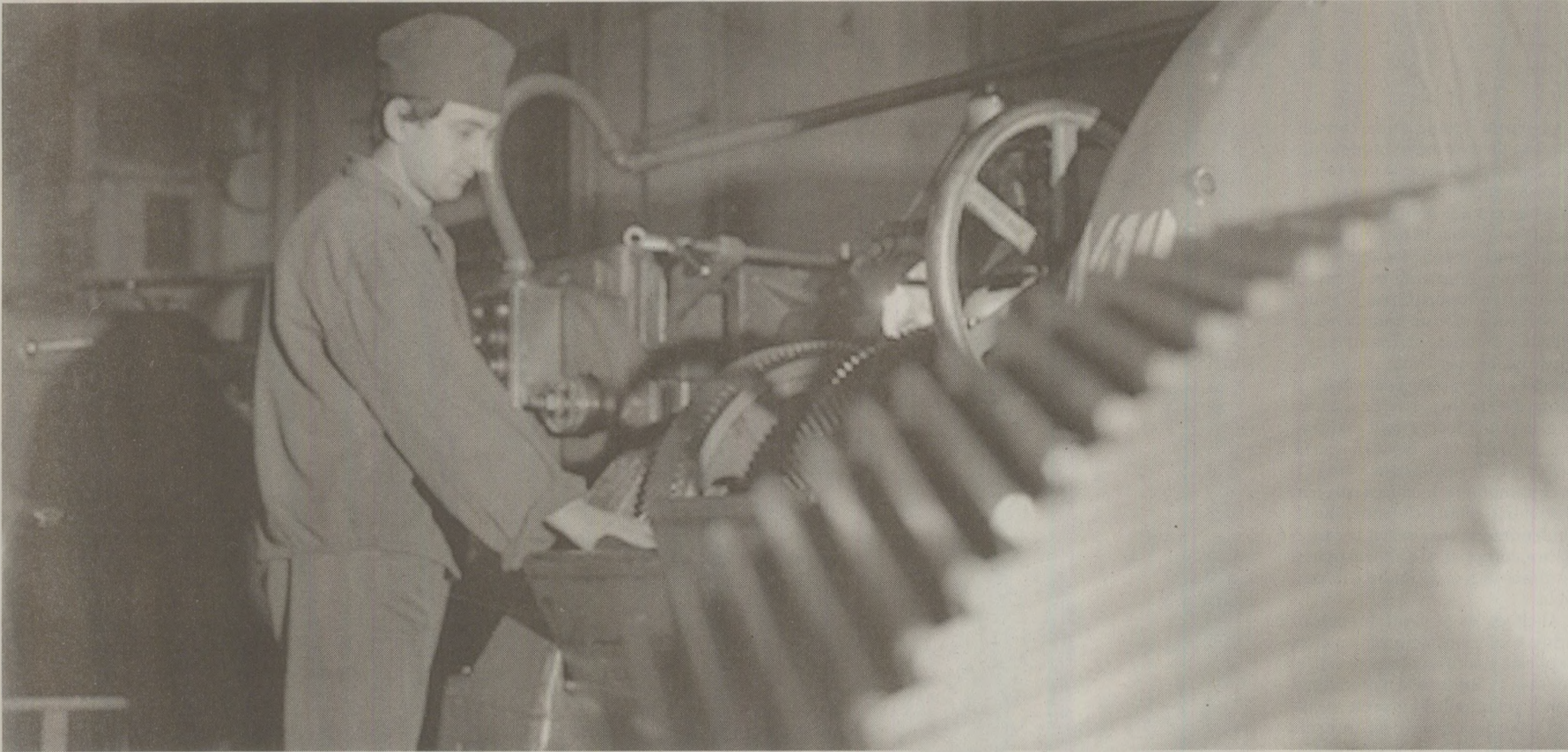
darămite să altceva. Alerg resemnată de la un capăt la altul al sălii de sport, prefăcându-mă că am un scop în viață. Am transpirat, am obosit, dar nu mă las.

În fond, poate nici nu mă observă nimeni. Așa cum nu mă observă mingea, poate nici părinții n-or să mă observe. Incredible!

O coechipieră mi-a făcut o pasă, ce-i drept, cu o forță de-am crezut că mă dă pe spate. Sunt realmente surprinsă. Și eu ce să fac? Am trei secunde la dispoziție să decid ce fac cu mingea. Aia nu, aia nu, că „ține la mine” și oricum e din echipa adversă, sunt inconjurată, Andreea îmi face semne disperate de la marginea terenului, din spate de tot, îi dau ei mingea, în timp ce mă gândeșc că, dacă e din echipa adversă, cum se agită așa să-i dau ei mingea? I-o dau, na! Să se spele cu ea pe cap. N-apuc să clipeșc că mingea e în coș. Un coș frumos, de trei puncte, d-ăla care nu atinge marginea. Frumos de tot, n-am ce spune, dar eu am dat toată sala pe spate de răs. Pază. Oare o să mă mai lase la baschet?

Luiza MOLDOVAN

Mărirea și decăderea omagiilor către partid

În 1989, puțini muncitorii mai erau dornici să redacteze omagii „Conducătorului iubit” FOTO: Ilie Bumbac/AGERPRES

(Urmare din pag. 1)

Eu contam pe două personaje. Era prin primăvară și l-am rugat pe Marian Avram, erou al muncii socialiste, maistru la Uzinele 23 August, vicepreședintele al Consiliului Național al Oamenilor Muncii, să ne scrie un text cu mobilizarea în vederea congresului etc. Făcusem un interviu în urmă cu câțiva ani. Se recomanda prezentându-ți o carte de vizită pe care scria „Marian Avram, maistru la Uzinele 23 August”. Un tip civilizată, asculta Beethoven pentru că-i plăcea, nu fiindcă era sarcină de partid, mergea la operă, citea mult. Mai vorbisem cu „eroi”. Erau o apă și-un

pământ. Multora li se urcase distincția la cap. Deveneau o adevărată instituție de dat sfaturi, le știau pe toate, nu se îndoaiau de nimic. Trebuia să faci pe deșteptii, intra în fișa titlului, că doar nu i-a făcut Ceaușescu degeaba eroi ai muncii. Marian Avram vorbea în particular cu doamnă, domnule, ca Ion Iliescu, era modest, instruit. Credea sincer în Ceaușescu și era convins că imaginea muncitorului troglodit, fără bibliotecă nu trebuie lipită de comunism. Nemulțumit de o sumedenie de lucruri, vorbea de chitlangii, îl enervau pilele, demagogii, era un excelent meseriaș. Avea ceva din aristocrația castei maistrilor nemți, care făcuseră industrie în Banatul

de odinioară (despre statura lor imi povestise un pensionar din Reșița). Vorbea normal, n-avea limbaj de lemn. Spre surpriza mea, eroul muncii m-a refuzat. Cuvincios, dar ferm. Fără teamă, mi-a și explicat de ce. „Am devenit altceva decât ceea sunt. Am o groază de sedințe, țin cuvântări, scriu articole, nu mai am timp muncă, de meserie, în uzină lucrurile nu merg bine... S-au înmulțit palavrăgii. Vă spun cinstit, am obosit, nu cred că asta e menirea mea. Nu se pune nici problema să accept să reiau un text mai vechi, pentru că nu vreau să-l semnez.” Fără alte comentarii. Între altele, fie zis, faptul că în decembrie '89 ieșiseră în stradă și muncitorii de la

23 August, Republica nu era chiar manipulare. La fel am pățit și cu sociologul Aculin Cazacu, de asemenea, un nume sigur pentru astfel de impurări. Jongla cu conceptele—educația socialistă, omul nou—scria ușor, nu știu cât credea în ele, dar mă scotea din coșmar. A acceptat cu greu să ne întâlnim și a început abrupt: „Domnule, nu pot să scriu, nu am timp, nu mai am cuvinte. Le-am terminat. Sunt foarte prins cu niște lucrări, nici nu mă simt prea bine”. I-am fost recunoscător că nu m-a aiurit cu vreun motiv banal, de tipul nu sunt în țară, plec din București... În 1989 se restrănsese oferta la omagii. Exceptând cele două exem-

ple de mai sus, se poate spune că fără îndoială conștiința lăudătorilor evoluate: se lepădau de Ceaușescu. În fața retragerii „colindătorilor tradiționali”, ziarul se cărepu cu nume necunoscute, muncitorii fără virtuți politice, cu strofe scrise de veleitari, cu primari care umblau după aprobări pentru comune și sperau ca articolele semnate să-i ajute, etc. În lumea literară, mai ales, o mulțime de nume din clientela arhicunoscută, aflată în prima linie când se dădea startul la panegirice, se retrăseseră demne, nu (mai) făceau compromisuri. Când toaște se prăbușeau, „consacrații” se aranjau cu istoria.

Răzvan BĂRBULESCU

ARTICOLUL ZILEI

Sub semnul hărniciei

Georgeta Sturzu este președinta Cooperativei Agricole de Producție din Pârscov (Buzău) de mai bine de șaisprezece ani. Timp în care a adunat, firește, multă experiență în muncă, a reușit să cunoască fiecare colțisor de pământ din marea avere comună de 3.664 de hectare, așa cum cunoaște propria grădină, știe când trebuie să dea în floare aproape fiecare pom din rodnica lor livadă înființată sub ochii săi pe 600 de hectare.

Și totuși, recunoaște Georgeta Sturzu, încerc în fiecare primăvară emoția de început. M-am întrebat de ce. Poate fiindcă primăvara este pentru țărani anotimpul care solicită multă pricepere în lucrarea pământului, hărnicia, promptitudinea în muncă, este perioada când hotărâm recoltele verii și toamnei și nu ne este deloc indiferent cum vor fi acestea. Este, cred, firească deci emoția sau mai bine zis starea de neodihnă în care ne găsim până când vedem sămânța de sfeclă, de floarea-soarelui sau de porumb sub brazdă, până o vedem apoi răsărind. Producțiile pe care ne-am angajat să le realizăm în acest an dorim să fie pe măsura cerințelor obiectivelor noi revoluții agricole.

De câțiva ani, cooperativa agricolă din Pârscov, una dintre marile unități agricole din județul Buzău, realizează, imbinând cu pricepere hărnicia, știința, tradiția, recolte bogate. Sub semnul hărniciei, al înaltei răspunderi care le revin de a spori potențialul productiv al pământului, au muncit cooperatorii din Pârscov și în această primăvară, însămișând, în epoca optimă, culturile de primăvară, efectuând lucrările din livezi, pregătind răsădirile sau, mai direct, executând tot ce este necesar pentru a asigura toate condițiile obținerii recoltelor mari. Situați într-o zonă fără posibilități de irigare, zonă de coline și de dealuri, ei nu se rezumă numai la pomicultură, care, ce-i drept, prin cele peste 36 t de mere culese la hectar au cu ce se mândri, dar fac tot ce-i posibil ca și floarea-soarelui să depășească 3.200 kg la hectar, soia 3.600, sfecla peste 55.000 kg, porumbul peste 12.000 kg. Condiții bune au asigurat și grâului, și orzu-

lui, care dau în zona lor peste 6.000-6.400 de kilograme. Cum reușesc să realizeze aceste recolte? Inginera Aurica Opreșcu, președinta comisiei femeilor, omul care organizează munca în fermă de 17 ani, ne dă pe loc răspunsul. Respectând disciplina de lucru, gândind de trei ori înaintea fiecărei hotărâri, luând părtași pe toți cooperatorii la dezbaterile problemelor de producție, reușim să ne demonstrăm în primul rând nouă că hectarul dă din an în an mai mult. Luna aprilie este perioada care solicită rapiditate în efectuarea lucrărilor agricole, fiindcă timpul este capricios. Cele 500 de femei cooperatoare au înțeles acest lucru și zoresc lucrări importante, ca prașila oarbă a sfelei, pregătirea răsădului, plantarea pomilor.

Și în unitatea noastră, adaugă președinta Georgeta Sturzu, munca este organizată în acord global. Cu cât producția e mai mare cu atât venitul este mai sporit. Noile măsuri de stimulare a muncii cooperatoarelor au avut un puternic ecou, au determinat o activitate de muncă la toți oamenii pentru sporirea producției agricole în acest an și în anii următori.

Ca să avem o retribuție mare trebuie să producem mult, sunt de părere și cooperatoarele Maria Pârjoi și Eleonora Drăgulin. Înainte de a ne face calcule cu cât vom câștiga mai mult, chibzuim cum să muncim. Noile măsuri de perfecționare a retribuției muncii în acord global, mai ales în ceea ce privește plata în natură, vin să ne stimuleze munca, efortul pentru realizarea unor producții și mai mari.

Gospodari chibzuți, pricepuți agricoli, fapt demonstrat prin lucrurile frumoase cucerite pe județe la producția de porumb și fructe, cooperatorii din Pârscov, femei și bărbați, dovedesc și în această primăvară hotărârea lor, ambiția lor de a munci mai bine pentru ca recoltele verii și ale toamnei să fie pe măsura strădaniilor lor. Să demonstreze că atunci când organizarea, disciplina tehnologică, hărnicia lucrează mână-n mână, pământul este deosebit de darnic.

Ina STRĂUȚ
Femeie, nr. 4/1989

RADIOGRAFII CULINARE

Brânză și sentimente

Evenimentele precipitate în viața mea, schimbări de domiciliu, de locuri de muncă sau de ocupație, m-au împiedicat vreme de vreo 7-8 ani să întrețin obișnuitele relații cu prietenii din copilărie și tinerețe. După toți acești ani, în 1989 am ajuns pentru o perioadă determinată de timp în București. Îndatoririle de acum îmi permitau să-mi fac ceva timp și pentru ale mele și am considerat de datoria mea să fac ceva vizite măcar celor care erau stabiliți aici.

Înainte fiecărei vizite colindam o bună parte din oraș în căutarea a ceva cu care să mă duc în mână în chip de atenție. Mă descurcam și eu cum puteam având în vedere că nu cunoșteam pe nimeni în comerțul din Capitală. După colindatul obișnuit, într-o zi, puțin după prânz sun la poarta unui prieten cu care petrecusem ani la rând, vară de vară, noapte după noapte discutând câte în lună și în stele și făcând planuri din cuțite și pahare.

Prietenul meu nu era acasă, avea orar după-amiază la o școală din București și urma să vină la o oră aproximativă, spre seară. Doamna mă primește bucurată: „Vai, ce o să se bucuri când o să te vadă!” și, după ce ne măsurăm reciproc, ea „Vai, ce te-ai îngrășat!”, eu „Vai, nu te-ai schimbat de loc!”, aduce pe masă o sticlă de coniac bun și ne apucăm să aducem evenimentele la zi. Terminăm, o luăm de la capăt cu amănunte, ne mai uităm la ceas, facem o antologie a savuroaselor bancuri cu Bulă și Ceaușescu, iar ne mai uităm la ceas... Aproximativă oră a sosirii prietenului meu se apropie și emoțiile mele dau pe afară. Se aude poarta.

Doamna îi iese în întâmpinare. „Vai, dragă, să vezi cine a venit pe la noi!!!”. El se uită la mine, mă vede, nu mă vede, nu știu, dar cu ochii dilatați cât ramele ochelarilor se adresează în culmea fericirii soției: „Dragă, uite ce am cumpărat!!!” și scoate din servietă o bucată de brânză cam de 300 de

grame. Soția se bucură câteva clipe alături de el, apoi abate discuția înspre mine. El: „A, și ce mai faci, ai venit pe la noi cu ce ocazie?...” și alte vreo trei întrebări puse la grămadă, fără să aștepte răspunsul la vreuna dintre ele, și revine imediat la motivul fericirii lui. Se uită la felia aia de brânză ca la comoara din peștera lui Ali Baba. Încerc să povestesc și eu ceva, dar nu mă ascultă, iar de privit privește când la soție, când la felia de brânză. „Măi, știu cum am luat-o? Intru în Alimentara din colț și întreb: «Aveți brânză?». Zice: «Da, aia de color!». Zic: «Dați-mi-o pe toată!».

Mă mai întreabă și pe mine ce mai fac, dar nu mă ascultă. Se întoarce spre soție și reface scena mai eroic: „Măi, fii atentă, intru hotărât și zic apăsat, aveți brânză? Aia n-a mai avut încotro și s-a dat de gol. Da, aia de color! Să nu umbli cu șmecherii, eu o vreau pe toată!”. Se mai uită la mine din când în când și iar la brânză, și iar la soție, și iar reia această scenă eroică, de

fiecare dată cu mai multe amănunte, dar și cu mai multe merite pentru el. „Pac, intru și zic...”

În timp ce povestea feliei de brânză capătă dimensiuni de epopee, eu încep să indesc paharele. Când coniacul a mai rămas de un deget pe fundul sticlei, l-am întrerupt pe eroul familiei, m-am scuzat pentru deranj și am anunțat sfârșitul vizitelor.

Am plecat năucit, neputând înțelege cum o nenorocită de bucată de brânză poate anula pur și simplu o prietenie, ce pustiu poate să aducă în sufletul oamenilor lipsa de pe piață a mărfurilor esențiale. Am condamnat și înjurat, în gând bineînțeles, regimul politic aflat la putere atunci, pe Ceaușescu și tot ce însemna el etc.

Așa gândeam atunci. După 1990 aveam să descopăr că, pentru prietenul meu, „felia lui de brânză” a fost mereu mai presus decât orice prietenie sau sentiment. Dar asta este o altă poveste.

George ANTON, Berca

RESTITUIRI

AMBASADORUL APOSTOL, RECHEMAT DIN URUGUAY

Buletin Oficial al Republicii Socialiste România, Anul XXV, Nr. 8, Partea I, marți, 28 martie 1989

Sumar:
Decrete Prezidențiale
1. Decret prezidențial privind numirea tovarășului Ion Pătan în funcția de ministru al Finanțelor.
2. Decret prezidențial pentru rechemarea tovarășului Gheorghe Apostol din calitatea de ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Socialiste România în Republica Orientală a Uruguayului și acreditarea tovarășului Mihail Muntean în calitatea de ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Socialiste România în Republica Orientală a Uruguayului.
3. Decret prezidențial pentru rechemarea tovarășului Gheorghe Fulea din calitatea de ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Socialiste România în Republica Columbia și acreditarea tovarășului Dumitru Gheorghisan în calitatea de ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Socialiste România în Republica Columbia.
4. Decret prezidențial privind numirea tovarășului Ion Pătan în funcția

de ministru al Finanțelor
Președintele Republicii Socialiste România decretează:
Articol unic.—Tovarășul Ion Pătan se numește în funcția de ministru al Finanțelor.
Nicolaie Ceaușescu
Președintele Republicii Socialiste România
București, 27 martie 1989
2. Decret prezidențial pentru rechemarea tovarășului Gheorghe Apostol din calitatea de ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Socialiste România în Republica Orientală a Uruguayului și acreditarea tovarășului Mihail Muntean în calitatea de ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Socialiste România în Republica Orientală a Uruguayului.
Președintele Republicii Socialiste România decretează:
Art. 1.—Tovarășul Gheorghe Apostol se rechemă din calitatea de ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Socialiste România în Republica Columbia.
Art. 2.—Tovarășul Mihail Muntean se creditează în calitatea de ambasador extraordinar și plenipotențiar al

Republicii Socialiste România în Republica Orientală a Uruguayului, cu reședința la Buenos Aires.
Nicolaie Ceaușescu
Președintele Republicii Socialiste România
3. Decret prezidențial pentru rechemarea tovarășului Gheorghe Fulea din calitatea de ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Socialiste România în Republica Columbia și acreditarea tovarășului Dumitru Gheorghisan în calitatea de ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Socialiste România în Republica Columbia.
Președintele Republicii Socialiste România decretează:
Art. 1.—Tovarășul Gheorghe Fulea se rechemă din calitatea de ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Socialiste România în Republica Columbia.
Art. 2.—Tovarășul Dumitru Gheorghisan se creditează în calitatea de ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Socialiste România în Republica Columbia.
Nicolaie Ceaușescu, Președintele Republicii Socialiste România
București, 23 martie 1989.

CRONICA NEGRĂ

BEȚIVUL MORT DE SETE, BĂUȚORUL DE BENZINĂ ȘI JANA BIȘNIȚĂREASA

(Urmare din pag. 1)

„Având în vedere că inculpatul a săvârșit infracțiunea sub stăpânirea unei puternice emoții, determinată de partea vătămată care nu a respectat ordinea sosirii la bar, iar la atenționarea inculpatului de a respecta rândul, l-a injurat și l-a imbrâncit, urmează a se reține în favoarea sa circumstanța atenuantă a scuzei provocării.”

Sub beneficiul „atenuantelor”, Marcela scăpat cu doi ani jumate. Am în față un recurs la sentința unui hot din Brăila. Mihai primise 5 ani și voia să se reducă pedeapsa. Nu i s-a redus. Dar interesante sunt faptele. Interesante fiindcă citim despre ele azi. Dacă am fi citit atunci, ne-ar fi părut cu siguranță banale. Mihai avea un Fiat 600. Mergea cu el, dar nu avea carnet, așa că falsificase un carnet lipid poză lui în locul moacei altuia. Uite ce fura Mihai!

Dintr-o Dacie 1300 a sustras 10 litri benzină. Vândută cu 150 lei unui

recunoscut. Dintr-o mașină parcată pe Calea Griviței, 10 litri benzină. A pus-o la el în rezervor și a folosit-o. Din patru mașini parcate în cartierul Obor, în total, 20 de litri, în medie 5 litri de mașină. A vândut benzina cu 300 de lei. Dintr-o mașină 15 litri, din alta 5 litri.

Unii își mai aduc aminte cum, după o plimbare cu mașina, își goleau rezervorul până la ultima picătură și șuru-beluța. În fine, ne mai putem aminti gestul cotidian al șoferului care-și sugea buclele obrajilor de ieșește ochii ca la melc, cu furtunu-nfipt în cioc, mpuf, mpuf, și după ce golea omul rezervorul garantat nu-și mai săruta nevasta minimum trei zile...

Tot un recurs, fără succes, de altfel, în primăvara lui '89. Jana bișnițăreasa, condamnată un an și două luni, s-a cerut afară că are trei puștici de crescut. Judecătorii au fost nemilostivi. Au lăsat-o să-și execute pedeapsa la locul de muncă, într-o unitate socialistă. Dar pesemne că inculpatei nu-i plăcea acel loc de muncă, în fond, căruia bișnițarii îi place să muncească opt ore pe zi, spuneti și dumneavoastră, stimatei cititori, n-am dreptate?

Dar ce făcuse elementul antisocial? Ceea ce făcea toată lumea și ceea ce avea să facă toată lumea după Revoluție, de s-au făcut, sanchi, marile averi... Așadar, gagică, hm, cred că mi-aș aminti-o și eu dacă-ș vedea-o azi, fiindcă e probabil să-i fi fost cumpărător. Își făcea veacul vara la Amara, printre polonezii care veneau, țițeiți mințe, cu mașinile lor minuscule din care descărcau mărfuri ca dintr-un Tir. Incredibil câte încapeau într-un Polski Fiat. Erau mină de aur băteți

ăia, și eu aveam nevoie de niște rujuri și fonduri de ten pentru oareșice cunoștințe, m-au scăpat din multe nevoi.

Ei bine, Jana, când a fost prinsă și buzunărită de „organe” avea: 6 pungi cafea în ca 250 grame, 11 buc. Ruj, „Subnemicikir”, 2 buc. Ruj capac negru, 2 buc. Ruj, „Lipstik”, 3 buc. ruj, „Kreaca ce Worg”, 6 buc. oja roșie „Rexgwa”, 8 buc. ruj, „Jasmin”, 3 buc. cremă de mâini, „Krem”, o sticlă de parfum „Bazia”, 5 buc. săpun de toaletă „Flora”, 11 buc. bisepol, un fard, „Infecța”, un fard, „Viscol” etc., etc., etc... Pun pariu pe leafla mea pe un că toți milițienii, procurorii și judecătorii, avocații, grefiera și cine o mai fi avut de-a face cu acest dosar au folosit de nenumărate ori produse din lista enumerată, au primit sau au făcut cadou, au cumpărat cafea, săpun și rujuri, pe bani mai mulți sau mai puțini, direct de la sursă sau de la altă Jana bișnițăreasa. Și, în plus, nu mai am nimic de zis.

Valentin ZASCHIEVICI

NE Scriu CITITORII

„Carte pe cinste și note pe merit”

Mentiuinea redacției: au fost omise considerațiile autorului privind prezentul
Stimate domnule Director al Jurnalului Național, Marius Tucă
Apreciez demersul Dvs., prin care după o formulă editorială originală publicată ziarul Știința (organ de presă al PCR înainte de 1990). Sunt un abonat al Jurnalului Național și consider acest ziar ca fiind printre cele mai serioase din România anulului 2009, prin subiectele pe care le tratați și prin modul de documentare a subiectelor de presă.
Modul în care prezentați Știința, publicată de Jurnalul Național, mi se pare tendentios, subiectele sunt preponderent negativiste, iar „răul social” este amplificat. Oare în comparație cu situația socială a milioanelor de români sături de „răul capi-

talist”, în ce direcție ar căntări „adevărul istoric”? Ați avea un merit și mai mare dacă ați prezenta realitatea socială din anii '80, așa cum a fost ea, oare corupția cu pachetul de kent sau punge de cafea la medic de atunci atingeau valorile de sute și mii de euro, care se dau azi?
Am fost student prin anii '70 la Universitatea din Timișoara, Facultatea de Istorie-Geografie, și aveam o bursă de merit de 450 lei, din care căminul era 50 lei, hrana (3 mese) la cantină 250 lei, iar diferența de 150 lei erau bani de buzunar. Da, asta oferea „socialismul” dacă învățai serios, am terminat facultatea cu media generală 8,92. La cantină, hrana era excepțională: 2 feluri, nu lipsea carnea, prăjitură ori fructe în fiecare zi, iar în sesiune primeam tablete de glucoză.

Referitor la examene, în anii aceia nu dădea nimeni nici un fel de cadouri sau bani, se făcea carte pe cinste și se dădeau note pe merit. La admiterea în facultate media minimă era 8 și nu 6 ca azi și fără admitere (doar cu dosar), rușinos.
Cât despre profesori, erau remarcabili oameni de știință, precum reputatul prof. Marius Bizerea sau prof. Dr. Lucia Băcanu, prof. Dr. Ion Munteanu, ori prof. Gh. Oancea, care vorbindu-ne la curs despre pierderea Ardealului de Nord prin Dictatul de la Viena din august 1940 avea lacrimi în ochi. Da, așa se făcea atunci lecția de istorie, lecții de patriotism.
Cu sincere mulțumiri.
Prof. Vasile GRUI
14.03.2009
Sat Voislova, jud. Caraș-Severin

